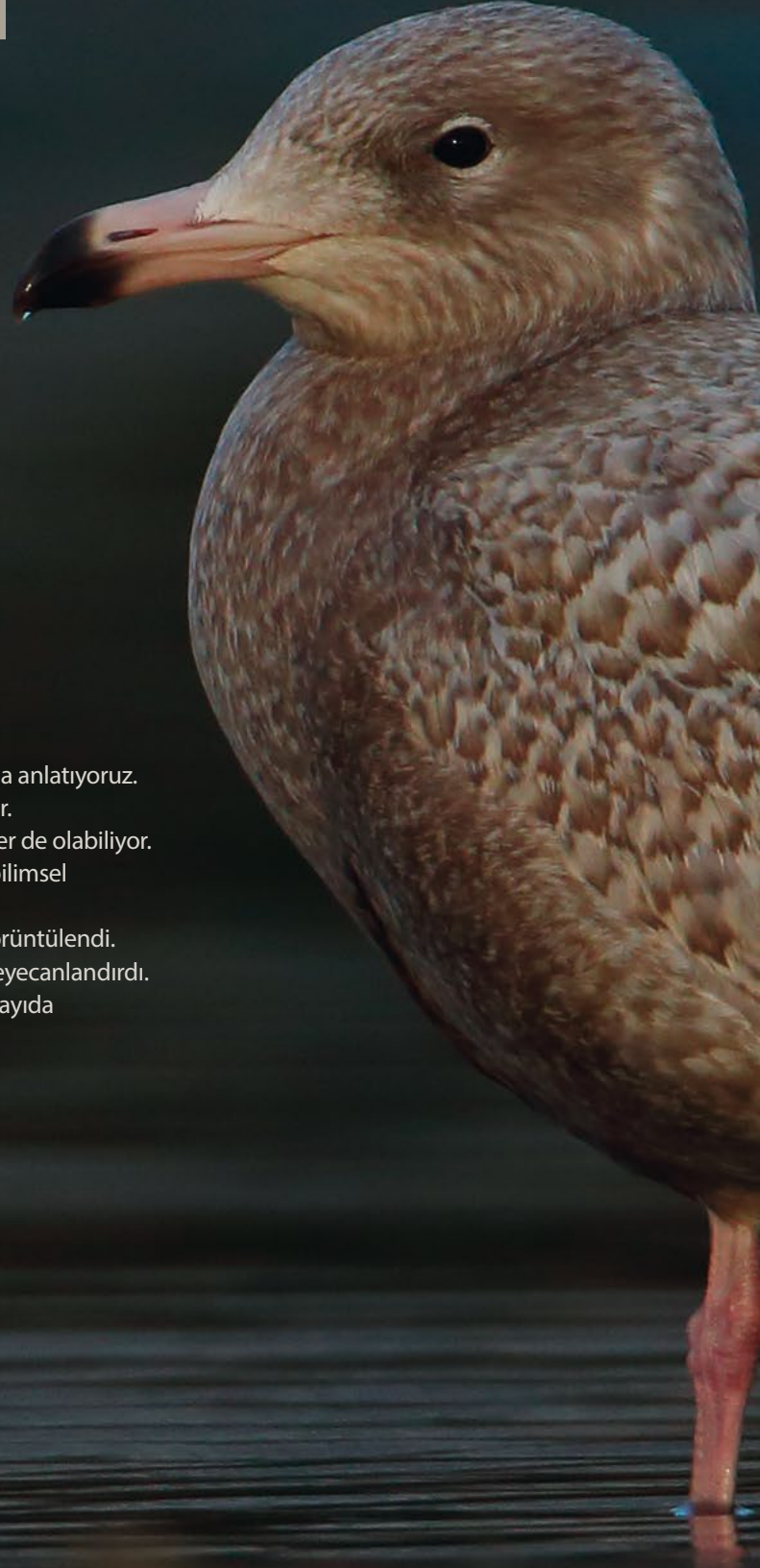

2014'ün Son Sürpriz Ziyaretçisi **Kutup Martısı**

Türkiye doğasının zengin biyoçeşitliliğini uzun yıllardır bu sayfada anlatıyoruz. Bu biyoçeşitlilik gün geçtikçe yeni keşiflerle artarak devam ediyor. Keşifler bilim insanlarımızın yeni bulguları olabildiği gibi sürprizler de olabiliyor. Bu tip sürprizlere son örnek olarak, uzun zamandır ülkemizden bilimsel kaydı verilmeyen kutup martısı verilebilir. Kutup martısı 2014'ün son günlerinde Rize'de kuş gözlemcisi Murat Saltık tarafından görüntülendi. Bu olay tüm doğaseverleri, fotoğrafçıları ve elbette bizi de çok heyecanlandırdı. Kutup martısının bölgeyi hemen terk etmemesi üzerine de çok sayıda kuş fotoğrafçısı ve gözlemcisi bölgeye giderek fotoğraf çekti.

Kutup martısı iri martılardan biri. Kanat açıklığı 138-158 cm, boyu 63-68 cm, ağırlığı da 1-1,8 kg kadar olabilir. Hepçil olarak beslenir. Adından da anlaşılacağı üzere doğal olarak Kuzey Kutbu çevresinde yaşayan ve üreyen bir kuş. Kışın Atlantik ve Pasifik'in kuzey kıyılarına, Britanya'ya ve ABD'ye göç edebiliyor. Hatta Meksika'nın kuzey taraflarına kadar inebiliyor. Bunun yanı sıra zaman zaman ekvator bölgesini de ziyaret edebiliyor. Ülkemiz dışında İsrail, Ürdün ve Tunus'tan verilmiş kayıtları var. Ama kutup martısını ilginç kılan asıl özelliği ilk bilimsel kaydının 23 Şubat 1874'te İstanbul'da verilmesinin ardından 140 yıl boyunca hiç gözlenememesi.

Kutup martısı (*Larus hyperboreus*)

Fotoğraflar: Prof. Dr. Mustafa Sözen

Kaynaklar

<http://www.trakus.org/>

<http://www.iucnredlist.org/details/22694343/0>

Egzotik Ziyaretçi

Geniş Yapraklı Deniz Çayırı

Süveyş Kanalı'nın 1869'ta açılmasıyla birlikte, Akdeniz ile Kızıldeniz ve Hint Okyanusu birbirine bağlandı. Sadece gemilerin değil ekosistemler arasında canlıların geçişine de olanak sağlayan kanalın açılışından 20-30 yıl sonra bazı canlı türleri yavaş yavaş kanaldan geçmeye başladı. Geçişler daha çok Kızıldeniz'den Akdeniz'e doğru oldu. Günümüzdeyse çok sayıda Kızıldeniz kökenli canlı Akdeniz'e girip yerleşmiş durumda. Bugün Akdeniz'de yapacağınız her dalışta Kızıldeniz kökenli türler görmek mümkün. Hatta denebilir ki Kızıldeniz kökenli türlerin girişi bu hızla devam ederse gelecekte yerli türler görmek daha zor olacak, çünkü Kızıldeniz kökenli türler, yerli türlerin üzerinde kolayca baskı kurarak, yaşam alanlarını işgal ederek onların ortamdaki uzaklaşmasına neden oluyor. Bu türlerden biri de bilimsel adı *Halophila stipulacea* olan geniş yapraklı deniz çayırı (*Halophila* deniz çayırı da deniyor).

Geniş yapraklı deniz ayırı makrofit olarak da tanımlanan bir deniz bitkisi. Süveyş Kanalı'nın açılmasından itibaren 110 makrofit Akdeniz'e girmiş durumda. Bunlardan sadece geniş yapraklı deniz ayırı deniz içekli bitkisi (kök, gövde, yaprak ve içek gibi yapıları olan), diğerkleri ise deniz çiçeksiz bitkisidir. Geniş yapraklı deniz ayırının Akdeniz'de ilk defa

1894'te bulunmuş. Bundan 3 yıl sonra da Rodos Adası'nda rastlandığı kayıtlarda geçiyor. Günümüzdeyse Doğı Akdeniz kıyılarında, kuzeyde Malta ve Sicilya'ya kadar, güneydeyse Tunus'a kadar olan kıyı kesimlerinde yaşıyor. Sığ yerlerden 30-45 metreye (en fazla 65 metre) kadar olan kumlu, çamurlu yerlerde bulunuyor. İnsan sağılığına zararlı değıl.

Fotoğraf: Tahsin Ceylan

Kaynak
<http://www.ciesm.org/atlas/appendix4.html>